

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2006

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: 2 Ιουνίου 2006
7.30 π.μ. – 10.30 π.μ.

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. **Συνθήκη της Λωζάνης** (σελ. 117)

Με τη συνθήκη της Λωζάνης έληξε ο ελληνοτουρκικός πόλεμος στη Μ. Ασία.

- Πήραν μέρος: Ελλάδα, Τουρκία, Αγγλία, Γαλλία και Ιταλία. (Μον. 1)
- Υπογράφηκε τον Ιούλιο του 1923 (Μον. 1)

Πρόνοιες

- (α) Ορίστηκε ο Έβρος ως σύνορο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. (Μον. 1)
- (β) Παραχωρήθηκαν τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος στην Τουρκία. (Μον. 1)
- (γ) Αποφασίστηκε ανταλλαγή πληθυσμών. Από την ανταλλαγή εξαιρέθηκαν οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου, καθώς και οι Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης. (Μον. 1)

2. **Συμφωνία του Μονάχου** (σελ. 236-237)

- Απαίτηση του Χίτλερ για προσάρτηση στη Γερμανία τσεχοσλοβακικών εδαφών που κατοικούνταν από μια ισχυρή γερμανική μειονότητα (Σουδήτες). (Μον. 1)
- Αντίθεση Αγγλίας-Γαλλίας, που επιθυμούν να υπερασπιστούν την Τσεχοσλοβακία. (Μον. 1)
- Συνάντηση στο Μόναχο, το Σεπτέμβριο του 1938 του Χίτλερ με τους πρωθυπουργούς της Αγγλίας Τσάμπερλαιν και της Γαλλίας Νταλαντιέ. (Μον. 1,5)
- Με την απειλή άμεσου πολέμου, η Αγγλία και η Γαλλία εξαναγκάζονται από τον Χίτλερ να εγκαταλείψουν την Τσεχοσλοβακία. (Μον. 1,5)

3. **Ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου** (σελ. 279)

- Μυστική άφιξη στην Ελλάδα αγγλικού κλιμακίου με αρχηγό το συνταγματάρχη Μάγιερς. Έρχεται σε επαφή με τις ανταρτικές ομάδες. Συντονισμός των ενεργειών τους. (Μον. 1)
- Ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου στις 25 Νοεμβρίου 1942. (Μον. 1)
- Συμμετέχουν στην ανατίναξη άνδρες του Ε.Λ.Α.Σ, των Ε.Ο.Ε.Α και Άγγλοι με την καθοδήγηση των Άρη Βελουχιώτη και Ναπολέοντα Ζέρβα. (Μον. 1)
- Αποτελέσματα ανατίναξης: (Δύο από τα τρία σημεία)
 - (α) Καθυστέρηση για αρκετές βδομάδες του εφοδιασμού των Γερμανών στην Αφρική.
 - (β) Ανύψωση ηθικού Ελλήνων.
 - (γ) Καταξίωση ένοπλου αγώνα στη συνείδηση των συμμάχων. (Μον. 2)

4. **«Μακ-Καρθισμός»** (σελ. 324)

- Οι ΗΠΑ καταδιώκουν και στη χώρα τους όσους είναι ύποπτοι για συμπάθεια προς τον κομμουνισμό. (Μον. 1)
- Ο αντικομμουνιστικός αγώνας στις ΗΠΑ διεξάγεται υπό την εποπτεία του γερουσιαστή Μακ-Κάρθου. (Μον. 1)
- Διωγμός φιλελεύθερων, κομμουνιστών και γενικότερα των αριστερών στις ΗΠΑ. (Μον. 1,5)
- Καταγγελίες και επιτήρηση κρατικών υπαλλήλων, συνδικαλιστών, εκπαιδευτικών, καλλιτεχνών και συγγραφέων. (Μον. 1,5)

5. **Πρώτη προσφυγή στον ΟΗΕ για το Κυπριακό (1954)** (σελ. 232)

- Κατάθεση της προσφυγής από την κυβέρνηση Αλ. Παπάγου εκ μέρους του κυπριακού λαού. (Μον. 1,5)
- Οι ΗΠΑ πίεσαν την ελληνική κυβέρνηση να αναβάλει την κατάθεση της προσφυγής, γεγονός που προδίκαιζε και το αποτέλεσμα της. (Μον. 1,5)
- Η συζήτηση της ουσίας του προβλήματος (του δικαιώματος αυτοδιάθεσης των Κυπρίων) αναβλήθηκε μέχρι την επόμενη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, για να δοθεί χρόνος στις κυβερνήσεις Αγγλίας και Ελλάδας να εξετάσουν το θέμα μεταξύ τους. (Μον. 2)

6. **Πρώτο Σχέδιο Άτσεσον** (σελ. 283)

- Ο πρώην υπουργός εξωτερικών των ΗΠΑ Ντην Άτσεσον, με εντολή της αμερικάνικης κυβέρνησης, ανέλαβε ρόλο μεσολαβητή στο κυπριακό πρόβλημα. (Μον. 1)
- Το σχέδιο που υπέβαλε για τη λύση του προβλήματος προνοούσε την πραγματοποίηση της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα, με αντάλλαγμα την παραχώρηση στρατιωτικής βάσης στην Τουρκία στην περιοχή Καρπασίας. (Μον. 3)
- Το σχέδιο απορρίφθηκε από τις κυβερνήσεις Ελλάδας και Κύπρου, ως διχοτομικό. (Μον. 1)

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. Να αναφερθείτε στα κύρια σημεία της επίσημης έκθεσης για το Κυπριακό του μεσολαβητή του ΟΗΕ Γκάλο Πλάζα προς το Γενικό Γραμματέα του Διεθνούς Οργανισμού (Μάρτιος 1965) και στον τρόπο που αντιμετώπισαν την έκθεση αυτή η ελληνική και η τουρκική πλευρά. (Μον. 10)

Απάντηση: (σελ. 284)

- Διαπίστωνε το ανεφάρμοστο των Συμφωνιών Ζυρίχης.
- Απέκλειε τον εδαφικό διαχωρισμό.
- Ζητούσε αυτοπεριορισμό του δικαιώματος αυτοδιάθεσης από την ελληνοκυπριακή πλευρά.
- Πρότεινε τη δημιουργία ενός πλήρως ανεξάρτητου και δημοκρατικού κράτους.
- Τόνιζε ότι «η διατήρηση της Κύπρου ως ανεξάρτητου κράτους πρέπει να πηγάζει από σχετική ελεύθερη απόφαση της κυβερνήσεως και του λαού της και όχι να επιβληθεί ως όρος στην Κύπρο και το λαό της».

(4 σημεία X 1.5 μον. = 6 μον.)

Αντιμετώπιση

- Ελληνική πλευρά: Βλέπει θετικά στοιχεία και δηλώνει ετοιμότητα για διαπραγμάτευση, παρά τις διαφωνίες της για το θέμα της αυτοδιάθεσης. (Μον. 2)
- Τουρκική πλευρά: Απορρίπτει την έκθεση, κατηγορεί τον Γκάλο Πλάζα για υπέρβαση των όρων εντολής του και απαιτεί τερματισμό των υπηρεσιών του. (Μον. 2)

2. **Να εκθέσετε με συντομία τα χαρακτηριστικά του τσαρικού καθεστώτος μέχρι το 1905. (σελ. 123-4) (Μον. 10)**

Απάντηση:

- (α) Επρόκειτο για δικτατορικό ολοκληρωτικό καθεστώς.
- (β) Δεν υπήρχε ελευθερία στον τύπο, το θέατρο και τη λογοτεχνία. Επενέβαινε παντού η λογοκρισία.
- (γ) Ο τσάρος κυβερνούσε με διατάγματα (ουκάζια). Διόριζε τους υπουργούς οι οποίοι ήταν υπόλογοι μόνο σ' αυτόν.
- (δ) Ο τσάρος, οι υπουργοί και η αστυνομία ενεργούσαν ανεξέλεγκτα.
- (ε) Η αστυνομία πραγματοποιούσε αυθαίρετες συλλήψεις.
- (στ) Επιβάλλονταν βαρύτατες ποινές για πολιτικά αδικήματα χωρίς δικαστική απόφαση.
- (ζ) Ο ρόλος της αυλής ήταν καταλυτικός για τις κρατικές υποθέσεις και οι μηχανορραφίες των αυλικών καθόριζαν την τύχη κρατικών και εκκλησιαστικών αξιωματούχων.

(Εάν δοθούν 5 από τα 7 σημεία οι υποψήφιοι παίρνουν και τις 10 μονάδες). (5 X 2 = 10)

3. **Να παρουσιάσετε και να σχολιάσετε τα αποτελέσματα του ελληνικού εμφυλίου πολέμου (1946-49). (σελ. 298-9) (Μον. 15)**

Απάντηση:

- Δεκάδες χιλιάδες νεκροί (υπολογίζονται από 40.000 μέχρι 80.000).
- Εκατοντάδες χιλιάδες κάτοικοι των χωριών μένουν άστεγοι.
- Πολλοί από αυτούς, εξ αιτίας και του τρόμου των αντεκδικήσεων, μετακινούνται στις μεγάλες πόλεις, κυρίως στην Αθήνα.
- 80.000-100.000 άτομα καταφεύγουν στις σοσιαλιστικές χώρες.
- Δημιουργείται ιδεολογικό πολιτικό και πολιτιστικό χάσμα που χωρίζει τον ελληνικό λαό.
- Διώκονται και εξοντώνονται πολλοί οπαδοί της Αριστεράς.
- Ο αντικομμουνισμός καθίσταται κυρίαρχο στοιχείο στην πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της χώρας.
- Ανοίγει ο δρόμος για επεμβάσεις των συμμάχων στα εσωτερικά της χώρας.

(6 σημεία X 2 μονάδες = 12 μονάδες + 3 μονάδες για το σχολιασμό)

4. **Να αναπτύξετε τους λόγους της μεγάλης οικονομικής προόδου της Ιαπωνίας μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.** (Μον. 15)

Απάντηση:

Λόγοι οικονομικής ανάπτυξης της Ιαπωνίας (σελ. 348-351)

- (α) Οι ΗΠΑ υπογράφουν το 1951 συμμαχία με την Ιαπωνία και βοηθούν οικονομικά στην ανοικοδόμηση της χώρας.
- (β) Η Ιαπωνία αγοράζει τις εφευρέσεις των εκβιομηχανισμένων χωρών, τις τελειοποιεί και προχωρεί στη μαζική παραγωγή των νέων προϊόντων.
- (γ) Τα χαμηλά ημερομίσθια δίνουν δυνατότητα μείωσης του κόστους παραγωγής και εμπορικής εκμετάλλευσης των επιτευγμάτων.
- (δ) Ο σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός των εργοστασίων επιτρέπει ταχύτατη παραγωγή.
- (ε) Το εκπαιδευτικό σύστημα παρέχει εξειδικευμένους ερευνητές και τεχνικούς.
- (στ) Το επιστημονικό και τεχνικό δυναμικό αξιοποιεί τις εφευρέσεις και προωθεί την έρευνα.
- (ζ) Η χώρα κατορθώνει να γίνει αυτάρκης σε τρόφιμα χάρη στην επιστημονική εκμετάλλευση των εδαφών, που επιτρέπει υψηλή αποδοτικότητα.

(Αν ο υποψήφιος αναπτύξει πλήρως 5 λόγους παίρνει όλες τις μονάδες).

ΜΕΡΟΣ Γ΄: Να αναπτύξετε, ΥΠΟ ΜΟΡΦΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ, το πιο κάτω θέμα:

«Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ενεργώντας με πολιτική οξυδέρκεια και πολιτικό ρεαλισμό, συνέβαλε καθοριστικά στην εδαφική διεύρυνση του ελληνικού κράτους».

Να αναλύσετε την εξωτερική πολιτική του Βενιζέλου από το 1910 μέχρι τις παραμονές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, με την οποία επιτεύχθηκε αυτή η εδαφική διεύρυνση. (Μον. 20)

Πρόλογος (Μον. 2)

Ενισχύει το στρατό με σύγχρονο και επαρκή οπλισμό (Μον. 0.5)

Μετακαλεί Γάλλους εκπαιδευτές για το στρατό και Άγγλους για το ναυτικό αφήνοντας έτσι να φανεί η προτίμησή του προς την Αντάντ. (Μον. 0.5)

Προσπαθεί να αποφύγει ένταση με την Τουρκία. (Μον. 0.5)
 Διαχειρίζεται με σύνεση το Κρητικό Ζήτημα. (Μον. 0.5)

Υπογράφει αμυντική συμμαχία με τη Βουλγαρία (Μάιος 1912).
 Δεν παραβλέπει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στο μακεδονικό και
 θρακικό χώρο. (Μον. 1)

Με τους άλλους συμμάχους απαιτεί τη διασφάλιση της εθνικής αυτονομίας
 των εθνοτήτων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.
 Απόρριψη του αιτήματος από την Τουρκία.
 Έναρξη Α΄ Βαλκανικού πολέμου (Οκτώβριος 1912). (Μον. 1)

Αδρομερής αναφορά των περιοχών που απελευθερώθηκαν από τις ελληνικές
 δυνάμεις. (Μον. 1)

Διαφωνία με το διάδοχο Κωνσταντίνο για την πορεία που έπρεπε να
 ακολουθήσει ο ελληνικός στρατός.
 Ο Ελ. Βενιζέλος επιβάλλει τη δική του άποψη – Απελευθέρωση
 Θεσσαλονίκης. (Μον. 2)

Συνθήκη του Λονδίνου (Μάιος 1913)

- Η Τουρκία παραχωρεί στα συμμαχικά βαλκανικά κράτη όλο τα
 εδάφη δυτικά της γραμμής Αίνου – Μηδείας.
- Ο σουλτάνος παραιτείται από τα κυριαρχικά δικαιώματά του στην
 Κρήτη.
- Η τύχη των νησιών του Αιγαίου και της χερσονήσου του Άθω θα
 καθοριζόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις. (Μον. 1,5)

Υπερβολικές αξιώσεις της Βουλγαρίας.
 Συμμαχία Ελλάδας – Σερβίας. (Μον. 1)

Έναρξη Β΄ Βαλκανικού πολέμου (Ιούνιος 1913).
 Αδρομερής αναφορά στις περιοχές που απελευθερώθηκαν από τον ελληνικό
 στρατό.

Συνθήκη Βουκουρεστίου (Ιούλιος 1913):

- Παραχωρείται στην Ελλάδα η Ανατ. Μακεδονία με τη Θεσσαλονίκη με
 την Καβάλα και η Ν. Ήπειρος. (Μον 2)

Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
 Αποδοχή της ένωσης από τις Μεγάλες Δυνάμεις. (Μον. 1)

Διακοίνωση των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων – Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας
 (Φεβρουάριος 1914):

Τα νησιά του Αιγαίου παραχωρούνται στην Ελλάδα με αντάλλαγμα την
 απόσυρση των ελληνικών στρατευμάτων από τη Βόρεια Ήπειρο.
 (Μον. 1,5)

Η επιφάνεια του ελληνικού εδάφους και ο πληθυσμός περίπου διπλασιάζονται.

Προστίθενται νέα κέντρα στον εθνικό κορμό με εύρωστη οικονομική ζωή και πνευματική παράδοση.

Εντάσσονται νέες περιοχές με ποικίλες πλουτοπαραγωγικές πηγές. (Μον. 2)

Επίλογος. (Μον. 2)

-----ΤΕΛΟΣ-----